

**METODIKA OCEŇOVÁNÍ A ÚČTOVÁNÍ
DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO MAJETKU
PRO ŘÍMSKOKATOLICKÉ FARNOSTI
A KAPITULY
BRNĚNSKÉ DIECÉZE**

Farnosti a kapituly brněnské diecéze mají dle § 2 zákona o účetnictví č. 563/1991 Sb., v platném znění, (dále jen zákon o účetnictví) **povinnost účtovat o stavu a pohybu majetku** a jiných aktiv a závazků a jiných pasiv.

K účtování o majetku je nutno znát cenu.

Novela zákona o účetnictví v § 25 odst. 1 písm. k) nově stanovila způsob oceňování kulturních památek, předmětů kulturní hodnoty a církevních staveb, pokud není známa jejich pořizovací cena, a to ve výši 1 Kč.

Způsoby oceňování upravuje zákon o účetnictví v §§ 24–28.

Majetek se oceňuje k okamžiku uskutečnění účetního případu; v některých případech ke dni, ke kterému se sestavuje účetní závěrka (např. kurzové rozdíly, inventarizační přebytky).

Dlouhodobý hmotný majetek se oceňuje:

- **nakoupený** majetek ... pořizovací cenou
- **darovaný** majetek ... reprodukční pořizovací cenou
- majetek, u kterého **není známa pořizovací cena** ... reprodukční pořizovací cenou
- majetek nově zjištěný při **inventarizaci** ... reprodukční pořizovací cenou
- majetek vytvořený **vlastní činnosti** ... vlastními náklady nebo reprodukční pořizovací cenou
- **kulturní památky**, předměty **kulturní hodnoty a církevní stavby**, pokud není známa jejich pořizovací cena ... 1 Kč.

Příklady oceňování a účtování jednotlivých složek dlouhodobého hmotného majetku jsou uvedeny v příloze č. 1 – *Oceňování dlouhodobého hmotného majetku, u kterého není známa pořizovací cena*.

V příloze č. 2 je uvedena pomůcka pro **rozdělení majetku na nemovitý a movitý** – *Metodický pokyn pro rozlišení dlouhodobého majetku na věci nemovité (součást stavby) a věci movité*.

Dlouhodobým hmotným majetkem **jsou** i technická zhodnocení podle § 33 zákona o dani z příjmů č. 586/1992 Sb., v platném znění:

- **Technickým zhodnocením** se rozumí vždy výdaje na dokončené nástavby, přístavby a stavební úpravy, rekonstrukce a modernizace majetku, pokud převýšily u jednotlivého majetku v úhrnu za kalendářní rok částku 40 000 Kč.
- **Rekonstrukcí** se pro účely tohoto zákona rozumí zásahy do majetku, které mají za následek změnu jeho účelu nebo technických parametrů.
- **Modernizací** se pro účely tohoto zákona rozumí rozšíření vybavenosti nebo použitelnosti majetku.

Dlouhodobým hmotným majetkem **nejsou** (nevstupují do jeho ceny) náklady na opravy a údržbu – § 32 odst. 2 písm. a) vyhlášky č. 504/2002 Sb., v platném znění:

- **Opravou** se odstraňují účinky částečného fyzického opotřebení nebo poškození za účelem uvedení do předchozího nebo provozuschopného stavu. Uvedením do provozuschopného stavu se rozumí provedení opravy i s použitím jiných než původních materiálů, dílů, součástí nebo technologií, pokud tím nedojde k technickému zhodnocení.
- **Údržbou** se rozumí soustavná činnost, kterou se zpomaluje fyzické opotřebení a předchází poruchám a odstraňují se drobnější závady.

Kulturními památkami jsou nemovité objekty a movité věci zapsané ve státním seznamu kulturních památek a uměleckých děl, sbírek a předmětů kulturní a historické povahy (zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči).

Předměty kulturní hodnoty jsou definovány v zákoně č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty. Výpis z tohoto zákona je v příloze č. 3 *Umělecká díla, předměty uměleckého řemesla a uměleckoprůmyslové práce sakrální a kultovní povahy*.

Farnosti a kapituly účtující v podvojném účetnictví **úctuují o účetních odpisech**, které sledují na inventárních kartách majetku. V příloze č. 4 je uveden vzor – příklad inventární karty majetku.

Farnosti a kapituly účtující v **jednoduchém** účetnictví **neúctuují o účetních odpisech**.

V příloze č. 5 *Návrh postupu při účtování majetku – extrémně zjednodušeno* je uveden příklad možného postupu zavedení majetku do účetnictví. Návod neobsahuje všechny možnosti, je zjednodušen jen na nejčastější případy.

Metodika oceňování a účtování dlouhodobého hmotného majetku
pro římskokatolické farnosti a kapituly brněnské diecéze

Ing. Petr Zelenka – Biskupství brněnské
Jitka Mikulová – BiTo Centrum spol. s r. o.

Brno, 1. prosince 2011

**OCENOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO HMATNÉHO MAJETKU,
U KTERÉHO NENÍ ZNÁMA POŘIZOVACÍ CENA,
PRO POTŘEBY PODVOJNÉHO I JEDNODUCHÉHO ÚČETNICTVÍ**

Majetek	Právní předpis, příklad	Zákon č. 563/1991 Sb.	Stanovení ceny	Doporučený postup	Účtování v podvoj. účetnictví
NEMOVITÝ MAJETEK					
Pozemky bez ohledu na výši ocenění	pozemky vč. lesního porostu nebo osázení stromy a keří, pokud nejsou pěstitelským celkem	vyhl. č. 504/2002 Sb. § 8 odst. 1 a 3 a § 32 odst. 5	§ 25 odst. 1 l) a odst. 5 b)	znalecký posudek, kvalifikovaný odhad nebo cenová mapa ke dni účtování	inventarizační přebytek 031/901
Pěstitelské celky trvalých porostů bez ohledu na výši ocenění	vinice a chmelnice bez nosných konstrukcí				
	ovocné stromy / keře na souvislém pozemku o výměře nad 0,25 ha v hustotě nejméně 90 stromů / 1000 keřů na 1 ha	vyhl. č. 504/2002 Sb. § 8 odst. 7 a zákon č. 586/1992 Sb. § 26 odst. 2 d) a odst. 9 a § 27 písm. b)	§ 25 odst. 1 l) a odst. 5 b)	odhad ke dni účtování nebo znalecký posudek	inventarizační přebytek 025/085
Stavby bez ohledu na výši ocenění	kulturní památky	zapsáno ve státním seznamu kulturních památek (nemovitá kulturní památka) dle zák. č. 20/1987 Sb.	§ 25 odst. 1 k)	1 Kč	inventarizační přebytek 021/901
	církevní stavby (jen sakrální)	kostely, kaple, muka, ... nezapsané v seznamu kulturních památek (vyhl. č. 504/2002 Sb. § 8 odst. 3)	§ 25 odst. 1 k)	1 Kč	inventarizační přebytek 021/901
	ostatní stavba	fary, stodoly, nájemní domy, ...	§ 25 odst. 1 l) a odst. 5 b)	odhad ke dni účtování nebo znalecký posudek	inventarizační přebytek 021/081
	technické zhodnocení	modernizace, rekonstrukce, ... (kotelna, výtah, ...) dle zák. č. 586/1992 Sb. § 33	§ 25 odst. 1 l) a odst. 5 b)	odhad ke dni účtování nebo znalecký posudek	inventarizační přebytek 021/081
MOVITÝ MAJETEK					
Umělecká díla bez ohledu na výši ocenění	kulturní památky	zapsáno ve státním seznamu kulturních památek (movitá kulturní památka) dle zák. č. 20/1987 Sb.	§ 25 odst. 1 k)	1 Kč	inventarizační přebytek 032/901
	předměty kulturní hodnoty	zákon č. 121/2002 Sb. o právu autorském; zákon č. 71/1994 Sb. o prodeji a vývozu – starší 50 let; vyhl. č. 504/2002 Sb. § 8 odst. 2	§ 25 odst. 1 k)	1 Kč	inventarizační přebytek 032/901
	obdobný movitý majetek	zákon č. 121/2002 Sb. o právu autorském; zákon č. 71/1994 Sb. o prodeji a vývozu – mladší 50 let	§ 25 odst. 1 l) a odst. 5 b)	odhad ke dni účtování nebo znalecký posudek	inventarizační přebytek 022/082
Movitý majetek „neumělecký“	movitý majetek nad 40 000 Kč za kus a s dobou použitelnosti delší než 1 rok	bohoslužebné předměty, oděvy, sochy, obrazy, nábytek, vybavení, dopravní prostředky	§ 25 odst. 1 l) a odst. 5 b)	odhad ke dni účtování nebo znalecký posudek	inventarizační přebytek 022/082
	drobný majetek v ceně 3 000 – 40 000 Kč za kus a s dobou použitelnosti delší než 1 rok	bohoslužebné předměty, oděvy, sochy, obrazy, nábytek, vybavení, ...	§ 25 odst. 1 l) a odst. 5 b)	odhad ke dni účtování nebo znalecký posudek	inventarizační přebytek operativní evidence
	ostatní	technické zhodnocení movitého majetku oceněného 1 Kč	§ 25 odst. 1 l) a odst. 5 b)	odhad ke dni účtování nebo znalecký posudek	inventarizační přebytek 029/089

METODICKÝ POKYN PRO ROZLIŠENÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU NA VĚCI NEMOVITÉ (SOUČÁST STAVBY) A VĚCI MOVITÉ

Rozlišení věcí na movité a nemovité určuje Občanský zákoník – zákon č. 40/1964 Sb. v §§ 119–121 takto:

- § 119 1. Věci jsou movité nebo nemovité.
2. Nemovitostmi jsou pozemky a stavby spojené se zemí pevným základem.
- § 120 1. Součástí věci je vše, co k ní podle její povahy náleží a nemůže být odděleno, aniž by se tím věc znehodnotila.
2. Stavba není součástí pozemku.
- § 121 1. Příslušenstvím věci jsou věci, které náleží vlastníku věci hlavní a jsou jí určeny k tomu, aby byly s hlavní věcí trvale užívány.
2. Příslušenstvím bytu jsou vedlejší místnosti a prostory určené k tomu, aby byly s bytem užívány.
3. Příslušenstvím pohledávky jsou úroky, úroky z prodlení, poplatky z prodlení a náklady spojené s jejím uplatněním.

Při stanovení, zda se jedná o součást nebo příslušenství nemovitostí, tedy stavby kostela či fary nebo o samostatnou movitou věc, je třeba aplikovat výše uvedená ustanovení občanského zákoníku.

Jako pomůcka pro rozlišení slouží následující přehled:

oltáře, mensy	zděné, kamenné dřevěné, přenosné dekorativní prvky (s výjimkou štukových)	nemovité movité movité
kazatelny	zděné, kamenné, dřevěné pevné dřevěné závěsné, přenosné, ambony	nemovité movité
křtitelnice	kamenné pevně spojené se zemí dřevěné, kovové, jiné přenosné	nemovité movité
kropenky	kamenné spojené s podlahou nebo zdí závěsné, kovové, porcelánové	nemovité movité
lavabo	kamenné kovové, přenosné	nemovité movité
zповědnice	vestavěné do zdiva dřevěné, přemístitelné	nemovité movité
sochy	dekorativní součást stavby – konstrukční prvek kamenné, dřevěné, sádrové, volně přemístitelné, terakota, kašírované postavníky, lucerny	nemovité movité movité
reliéfy	kamenné, štukové, vsazené do zdiva či konstrukční prvku dřevěné, keramické, závěsné	nemovité movité
obrazy	fresky v interiéru, exteriéru ostatní všeho typu včetně malby na dřevě, transferované fresky zarámované listiny, kartony	nemovité movité movité
betlémy	všeho typu	movité

lavice	kotvené do pódia zapuštěného v podlaže bankálního typu, součást architektury kotvené do pódia postaveného volně na podlaže chórové a patronátní sedes, křesla	nemovité nemovité movité movité movité
nábytek	kredeční skříně tvarované na míru sakristie skříně, paramentní skříně, stolky, abaky, komody, truhly	nemovité movité
osvětlovací tělesa	svítidla instalovaná na zdi závěsné lustry	nemovité movité
dveře	všechny typy	nemovité
zámky	vsazené ve dveřích volně uložené	nemovité movité
paramenta	všechny, baldachýny, prapory, korouhve, antependia	movité
pretiosa	všechna	movité
svícny	všechny	movité
varhany	rozměrné nástroje stavěné dle tvaru kruchty, rozvody vzduchu pod podlahou malé nástroje, portativy	nemovité movité
vitraje	zabudované v oknech volně uložené nebo instalované	nemovité movité
zvony	velké nedemontovatelné zvony demontovatelné zvony, cimbály, akordiony	nemovité movité
hodiny	vsazené do zdiva věžní, v sakristii, skříňové, stolní	nemovité movité
mříže	okenní, dveřní, vymežující prostor v interiéru vyjímatelné, dvířka sanktuáře	nemovité movité
kovové předměty	závěsná ramena kotvená ve zdivu závěsná ramena snímatelná, lampy věčného světla	nemovité movité
chórová přepážka	dřevěná, kovová vyjímatelná kovaná dvířka	nemovité movité
náhrobníky	vsazené či přisazené volně umístěné, náhrobní kříže, pamětní desky	nemovité movité
kachlová kamna	spojená s komínem dekorativní, volně demontovatelná	nemovité movité

**VÝPIS ze zákona č. 71/1994 Sb.,
o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty**

SEZNAM PŘEDMĚTŮ KULTURNÍ HODNOTY

III. Umělecká díla, předměty uměleckého řemesla a uměleckoprůmyslové práce sakrální a kultovní povahy	doba vzniku
1. malby, kresby a původní grafické listy provedené školenými a neškolenými tvůrci na jakémkoliv podkladu a jakoukoliv technikou s náboženskými náměty nebo zobrazující církevní osobnosti a obřady	starší 50 let
2. sochařská díla, reliéfy a objekty nebo jejich části provedené školenými a neškolenými tvůrci jakoukoliv technikou z jakéhokoliv materiálu s náboženskými náměty nebo zobrazující církevní osobnosti a obřady a kopie zhotovené stejným způsobem jako originál	starší 50 let
3. oltáře a jejich součástí	starší 50 let
4. kazatelny, zpovědnice, křtitelnice, poprsně, klekátka, sedes, lavice, ambony, asistenční stolky, sakristijní nábytek a jakékoliv části jejich umělecké výzdoby	starší 50 let
5. bohoslužebné nádoby a bohoslužebné náčiní, např. kalichy, patény, ciboria, mešní konvičky, monstrance, křestní soupravy, umývací soupravy, olejnice, kropenky, kropáče, kánonické tabulky, pacifikály, procesní kříže, almužní hole, oplatnice, pokladničky	starší 50 let
6. paramenta a další textilie, např. korouhve, praporce, baldachýny	starší 50 let
7. lustry, lampy, lucerny, svícný, zhasědla, kratiknoty, věčná světla, vykuřovadla, kadidelnice, schránky na kadidlo	starší 50 let
8. varhany a jejich části	starší 50 let
9. zvony a zvonky	starší 50 let
10. betlémy a jejich části	starší 50 let
11. erby a insignie všech duchovních stavů a řeholních řádů a kongregací	starší 50 let
12. liturgické knihy, modlitební knihy a zpěvníky	starší 100 let
13. relikviáře a devocionálie všeho druhu	do roku 1960 včetně
14. funerálie všeho druhu, např. pohřební štíty, rakve, náhrobky a jejich části, hřbitovní kříže, lucerny	starší 50 let
15. judaika	starší 50 let

Inventurní karta majetku		Římskokatolická farnost													
IČ:															
Inventurní číslo:															
Datum zařazení:				Způsob pořízení:		Pořizovací cena:		Způsob odpisování:		Odpisová skupina (pro daňové odpisy):					
č. ř.	rok	účetní odpisy						daňové odpisy				podpis	poznámka		
		poč. cena	%	odpis	zůst. cena	zůst. cena	poč. cena	%	maximální	uplatněný	zůst. cena				

Návrh postupu při účtování majetku – extrémně zjednodušeno

Zde je uveden příklad možného postupu zavedení majetku do účetnictví. Tento návod neobsahuje všechny možnosti, jedná se o nejčastější, velmi zjednodušené případy.

1. Vezměte aktuální soupisy evidence a inventarizace majetku a závazků
2. U majetku, u kterého je známa cena ... doplňte cenu do inventárních soupisů do sloupce cena
3. U majetku, u kterého není známa ani dohledatelná cena ... cenu stanovte a doplňte do inventárních soupisů takto:
  - a) **Pozemky** a pěstitelské celky trvalých porostů – inventární soupis 4.2.1
    - které se nebudou prodávat ... oceňte dle cenových map příp. jiným kvalifikovaným odhadem
    - které se mohou prodat ... oceňte znaleckým posudkem
  - b) **Stavby** včetně budov, byty a nebytové prostory – inventární soupis 4.2.2
    - majetek zapsaný ve státním seznamu kulturních památek ... oceňte 1 Kč
    - sakrální stavby ... oceňte 1 Kč (fara není sakrální stavba)
    - stavby, které se mohou prodat či pronajmout ... oceňte znaleckým posudkem
    - stavby, které se nebudou prodávat ... oceňte kvalifikovaným odhadem
  - c) **Movitý majetek** – inventární soupisy 4.2.3.1, 4.2.3.2, 4.2.3.3, 4.2.3.4
    - ujistěte se (ověřte), že se jedná skutečně o majetek movitý (návod v příloze č. 2)
    - pokud je nemovitý ... do inventárního soupisu ve sloupci cena napište „NEMOV.“ a připojte inventární číslo stavby dle inventárního soupisu 4.2.2; již neoceňujte (je v ceně stavby)
    - pokud je movitý ... do inventárního soupisu ve sloupci cena uveďte:
      - zapsaný ve státním seznamu kulturních památek ... oceňte 1 Kč
      - předměty kulturní hodnoty (návod v příloze č. 3) ... oceňte 1 Kč (jen starší 50 let)
      - ostatní umělecká díla, která se mohou prodat ... oceňte znaleckým posudkem
      - ostatní umělecká díla, která se nebudou prodávat ... oceňte kvalifikovaným odhadem
      - ostatní předměty s cenou větší než 40 000 Kč ... oceňte kvalifikovaným odhadem
      - vše ostatní v inventárních soupisech 4.2.3.1–4.2.3.4 ... zůstane bez ocenění; inventární soupis je operativní evidencí
  - d) **Úřední a bohoslužebné knihy** – inventární soupis 4.2.3.5 ... neoceňujte
  - e) **Technické a zabezpečovací zařízení** – inventární soupis 4.2.3.6
    - při předpokládané ceně nad 40 000 Kč ... oceňte kvalifikovaným odhadem
    - při předpokládané ceně do 40 000 Kč ... zůstane bez ocenění; inventární soupis je operativní evidencí
  - f) **Dopravní prostředky** – inventární soupis 4.2.3.7 ... cena je známa nebo je dohledatelná, postup viz bod 2

4. **Součet cen** veškerého **hmotného** majetku uveďte v účetní závěře:
- v jednoduchém účetnictví do přehledu o majetku a závazcích do řádku dlouhodobý hmotný majetek
  - v podvojném účetnictví do rozvahy

5. U dlouhodobého **nehmotného** majetku – inventární soupis 4.1 ... cenu dohledejte nebo stanovte a doplňte do inventárních soupisů takto:
- při předpokládané ceně nad 60 000 Kč ... oceňte kvalifikovaným odhadem
  - při předpokládané ceně do 60 000 Kč ... zůstane bez ocenění; inventární soupis je operativní evidencí

Součet cen veškerého **nehmotného** majetku uveďte v účetní závěře:

- v jednoduchém účetnictví do přehledu o majetku a závazcích do řádku dlouhodobý nehmotný majetek
  - v podvojném účetnictví do rozvahy
6. U **zásob** – inventární soupis 4.7 ... cenu dohledejte nebo stanovte kvalifikovaným odhadem a doplňte do inventárních soupisů.

Součet cen zásob uveďte v účetní závěře:

- v jednoduchém účetnictví do přehledu o majetku a závazcích do řádku zásoby
- v podvojném účetnictví do rozvahy